

**Засідання Робочої групи з
розробки проекту
Містобудівного кодексу України**

07.09.2023

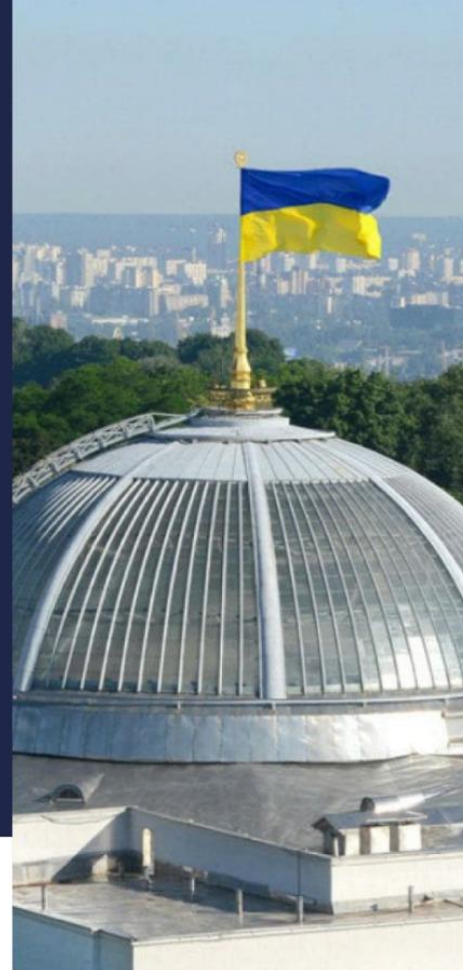
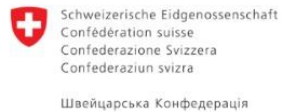
16:00

**Збереження культурної спадщини.
Європейський досвід на прикладі
Республіки Польща**

online
(ZOOM)

Комітет Верховної Ради України з питань організації державної влади,
місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування

Міжнародний досвід

РЕФЛЕКСІЯ #10

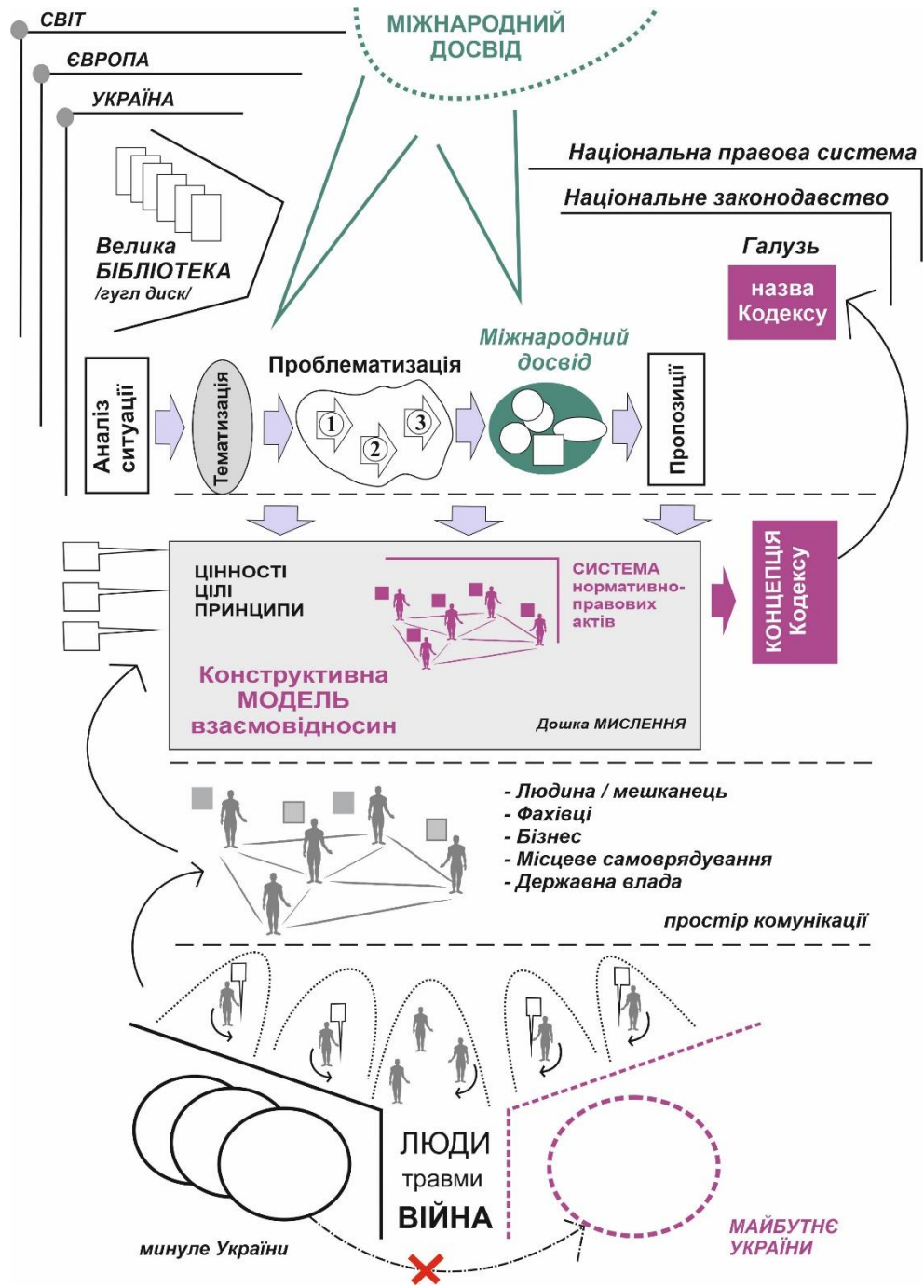
07.09.2023

Наталія КОНДЕЛЬ-ПЕРМІНОВА, кандидат архітектури
Інститут проблем сучасного мистецтва НАМ України

I. ЗАГАЛЬНА «КОНСТРУКЦІЯ» процесу діяльності Робочої групи

**Ми працюємо над створенням нового прозорого і зрозумілого
містобудівного КОДЕКСУ України**

Ми створюємо архітектуру нашого спільного повоєнного буття

Рефлексія # 10 / 07.09.2023

Здійснено:

АНАЛІЗ СИТУАЦІЇ

- урбанізація
- демографія
- невизначеність
- українські основи; цінності

ТЕМАТИЗАЦІЯ (Кодифікація)

ПРОБЛЕМАТИЗАЦІЯ

планування територій - проектування об'єктів –
будівництво – експлуатація

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ У ПОЛЬЩІ

Актуальність і важливість Кодексу України

як «Конституції» формування і розвитку гармонійного життєвого середовища вільних і відповідальних людей

Посилення важливості **спільної роботи** представників всіх учасників містобудівного процесу

II. Що покладено на «ДОШКУ МИСЛЕННЯ»

Наробки до Кодексу

ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ В ПОЛЬЩІ + ОБГОВОРЕННЯ

ЯК ДОСЯГТИ ЯКІСНОЇ РЕСТАВРАЦІЇ?

Ганна БОНДАР, народний депутат України

СПАДЩИНА У ПОЛЬЩІ – ПОЛІТИКА І СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ

Міхал КРАСУЦЬКИЙ (Michał Krasucki) — директор Офісу варшавського консерватора пам'яток культурної спадщини Управління столичного міста Варшава, Польща

Сучасні проблеми у сфері реставрації пам'яток культурної спадщини України

• Законодавча база та регулювання:

- Закон про охорону культурної спадщини не працює
- Недосконале правове регулювання (має бути чітка процедура, яка передбачатиме всі етапи: визначення об'єкта пам'яткою культурної спадщини, порядок забезпечення його охорони/користування, порядок проведення робіт із реставрації тощо)
- Розпорошеність між двома міністерствами, відповідальними за реставрацію та охорону культурної спадщини. Відсутність профільних спеціалістів у Міністерстві культури
- Відсутня децентралізація дозвільних процедур на обласному рівні та рівні міста
- Відсутність політичної волі щодо збереження пам'яток
- Відсутність регулювання реставраційної діяльності
- Неврегульованість питань щодо обсягу застосування державних будівельних норм до пам'яток культурної спадщини при їх реставрації

• Невідповідність законодавства та внесених змін:

- Невідповідність законодавства та внесених до нього змін вимогам до охорони культурної спадщини
- Брак ефективного контролю за дотриманням законодавства
- Відсутність контролю та відповідальності за недобросовісне збереження пам'яток,
- Відсутність дієвого покарання та його незворотності за знищення пам'яток культурної спадщини
- Відсутність якісних історико-архітектурних опорних планів

• Зайве регулювання:

- Зайва складність та велика кількість дозволів та погоджень, які гальмують процеси реставрації та охорони пам'яток.
- Недолугість політики при закупівлях

• Недостатність фахівців:

- Недостатність кваліфікованих спеціалістів у галузі реставрації пам'яток культурної спадщини

• Брак фінансування та підтримки:

- Превалювання економічного інтересу над розумінням цінності пам'яток («краще демонтувати, бо так дешевше»)
- Недостатнє фінансування реставрації пам'яток культурної спадщини
- Низький рівень фінансування утримання пам'яток
- Відсутність підтримки фахівців та проектів у сфері реставрації

• Відсутність контролю та відповідальності:

- Відсутність ефективного контролю за збереженням пам'яток та недобросовісними діями

• Брак освіти та сертифікації:

- Відсутність професійної освіти реставраторів
- Відсутність сертифікації реставраторів

• Збереження аутентичності:

- Загроза втрати аутентичності історичної пам'ятки при зміні навантажень та матеріалів під час реставрації. Аутентичність історичної пам'ятки втрачається в разі зниження аутентичного матеріалу нижче 60%. Яким чином забезпечити основні вимоги до будівель і споруд при зміні навантажень на нормативному рівні? Яким чином має відбуватися збереження первинних елементів інженерних систем, приведення їх у відповідність сучасним нормам? Можливість заміни матеріалів на сучасні?

• Цифровізація:

- Відсутність електронного Реєстру пам'яток культурної спадщини України.

Ці проблеми ставлять під загрозу збереження культурної спадщини в Україні й вимагають комплексного підходу до їх вирішення

Як саме вирішувати проблеми у сфері реставрації пам'яток

1. Правове регулювання:

- У Кодексі чітко визначити вимоги щодо реставрації пам'яток та відповідальність за недоброякісну реставрацію
- Розглянути можливість прийняття окремого закону про реставраційну діяльність.
- У законодавстві чітко визначити вимоги до реставрації та відповідальність за недоброякісну роботу
- Визначити відповідальне міністерство та створити агенцію і інспекцію на рівні областей для ефективного контролю.
- Розробити (закон, порядок) отримання пам'ятки архітектури у концесію, управління
- Визначити чіткий механізм організації проведення будівельних робіт в охоронних зонах пам'яток культурної спадщини
- Розробити порядок оренди, власності та вимоги до утримання пам'яток культурної спадщини

2. Освіта та сертифікація:

- Повернути фахову освіту реставраторів у вишах
- Розробити програми для підготовки фахівців у галузі охорони та реставрації пам'яток
- Виокремити сертифікат архітектора-реставратора

3. Фінансування та закупівлі:

- Зробити торги з відбором за кваліфікаційними критеріями пріоритетними при закупівлях при реставрації.
- Замінити тендери на виконання реставраційних робіт на конкурси, що сприяє підвищенню якості робіт.
- Опрацювати систему податкових пільг і штрафів за правопорушення у галузі реставрації

4. Децентралізація та відповідальність:

- Передати відповідальність за пам'ятки культурної спадщини містам і громадам, але з обов'язковою відповідальністю перед центральною владою
- Запровадити інструменти громадського контролю над охороною пам'яток

5. Формування партнерств:

- Залучити громадські організації, бізнес і меценатів до підтримки та збереження пам'яток культурної спадщини

6. Просвіта:

- Здійснювати масові освітні кампанії для підвищення свідомості громадян щодо значення культурної спадщини

7. Збереження аутентичності та будівельні стандарти:

- Розробити стандарти та керівництва щодо збереження аутентичності пам'яток під час реставрації
- Визначити чіткий механізм застосування державних будівельних норм при реставрації, особливо на об'єктах культурної спадщини

8. Цифровізація:

- Створення електронного Реєстру пам'яток культурної спадщини України

Ці заходи спрямовані на посилення уваги до пам'яток культурної спадщини в Україні та збереження їх для майбутніх поколінь

Дякую за увагу!